

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 10.05.2022

Sayı: 769

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/05/2022 11:57
Sayı: E-120.10-1012706

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2002 yılında Türkiye dünyanın 17. büyük ekonomisiydi. Bugün 21. sıraya düşmüş durumdadır. Son kalkınma planında ise belirlenen hedef 2023 yılında ilk 10 ekonomi arasına girmeydi. Ekonomi büyüklüğünde dünyadaki ilk 10 ülkeye bakıldığında hepsinin de yüksek teknoloji üreten ülkeler arasında olduğu görülmektedir. Bu nedenle Türk sanayisi de yüksek teknolojiye yönlendirilmeli ve geliştirilmelidir. Ancak görünen tabloda bunun aksi bir durum söz konusudur. Nitekim Türk imalat sanayinde yüksek teknoloji ürün ihracatının tüm ihracat içindeki payı artmamakta, hatta gerilemektedir. TÜİK'in Mart ayı verilerine göre yüksek teknoloji ürün ihracatı toplam ihracatımızın yüzde 94,3'ünü teşkil eden imalat sanayi ihracatının yüzde 3'üne tekabül etmektedir. Aynı zamanda yüksek teknoloji ithalatımız da yüksek düzeyde seyretmektedir.

Bu bağlamda Türk sanayisinin yüksek teknoloji ürün üretiminin ve bunun ihracattaki payının artırılması için alınacak tedbirlerin ve teşviklerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Ülkemizde 2022 Ocak-Mart döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 2,8'dir. Yine 2022 yılının Ocak-Mart döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı yüzde 9,9'dur. Bu sayılara orta düzey teknolojiler de katılırsa, ihracatımızın üçte ikisi düşük teknolojili ürünler olmakta, ithalatta ise bu oran yüzde 40 civarına denk gelmektedir. Yani, Türkiye düşük teknolojili ürünler satıp, teknoloji içeriği yüksek ürünler almaktadır.

Diğer ülkelerle kıyaslandığında, Türkiye'nin yüksek teknoloji ihracatını artırabilmesi için Ar-Ge yatırım, destek ve teşviklerini artırması elzem görünmektedir. Türkiye, GSYH'nin yüzde 1'inden azını Ar-Ge'ye ayırabilmektedir. OECD ülkelerinde bu rakam ortalama yüzde 2,5; Güney Kore'de yüzde 4,5; İsrail'de ise yüzde 5'tir. İsrail ihracatının yüzde 10'unu yüksek teknolojili ürünlerden elde ederken, Güney Kore'de bu rakam yüzde 21'e kadar çıkmaktadır. Dolayısı ile Ar-Ge harcamaları ile yüksek teknoloji üretim ve ihracatı arasında yakın bir ilişki olduğu görülmektedir.

Güney Kore'de bir milyon nüfusa 10.000 araştırmacı düşmekteyken bu rakam Almanya ve Japonya'da 7.000 civarındadır. Bizde ise bir milyon nüfusa 2.000'e yakın araştırmacı karşılık gelmektedir. Ayrıca, büyük ekonomilerde Ar-Ge harcamaları ağırlıklı olarak özel sektör tarafından yapılmakta; özel sektörün bu harcamalardaki payı, devletin yaptığı harcamaların 5 katına kadar çıkmaktadır. Türkiye'de ise bu oran çok daha düşüktür, rakamlara bakıldığında 1,5 katına tekabül ettiği görülmektedir. Bir başka deyişle, bizim hem GSYH'den Ar-Ge'ye ayrılan payımız çok düşük hem de bu pay içinde özel sektörün katkısı yetersiz görünmektedir.

Kısacası, kişi başı 25 bin dolar millî gelir ve dünyada ilk 10 büyük ekonomi arasında olma hedefine ulaşmak için gereken koşulları oluşturma yolunda büyük eksikliklerimiz bulunmaktadır. Bu eksikliklerin tespit edilip, doğru politikaların belirlenmesi için acilen harekete geçilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda sanayiye yüksek teknolojili ürünlerin imalatının ve bu ürünlerin ihracatının artırılması için icap eden tedbirlerin alınabilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını gerekli görüyoruz.